

РОЛЬ ПРАВОВОЇ ПРОСВІТИ У РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ

Осташова В. О., кандидат юридичних наук, доцент

Полтавська державна аграрна академія

Кооперація, як свідчить досвід розвинутих країн світу, є дієвим механізмом підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських господарюючих суб'єктів. Дрібним сільськогосподарським підприємствам складно конкурувати в умовах глобальної економіки з агрокорпораціями. Тому у таких розвинених країнах, як Німеччина, Франція, США, Велика Британія та Канада, від 20 до 70% фермерських господарств охоплено різними формами кооперування для придбання й спільного використання та обслуговування техніки.

У Франції функціонує 3500 сільськогосподарських кооперативів, що займаються переробно-збутовою діяльністю. До них треба додати 13300 кооперативів зі спільного використання техніки. Членами кооперативів є 9 з 10 фермерів. Через кооперативи зі спільного використання техніки (CUMA) фермерські господарства одержали доступ до високопродуктивної техніки та можливості зменшувати індивідуальні витрати на закупівлю технічних засобів, залучати до виконання робіт професійних механізаторів і навіть вирішувати проблему почергових відпусток для членів фермерських господарств. Сьогодні в країні членами і клієнтами CUMA є біля 38% фермерів [1].

В Україні стримуючим чинником розвитку сільськогосподарської кооперації є не лише недосконала законодавча база та відсутність стабільної державної підтримки. Нерозуміння широкими верствами українського суспільства сутності й мети справжніх кооперативних організацій є також суттєвою проблемою, адже деформоване уявлення про кооперативи формувалося упродовж усього періоду існування радянської командно-адміністративної системи.

Недооцінка проблем формування системи інформаційного забезпечення сільськогосподарських кооперативів є помилкою з боку органів влади. Саме просвітницька робота може відновити довіру селян до обслуговуючої кооперації, допомогти відродити давні українські кооперативні традиції, сформувати потужну сучасну кооперативну мережу в Україні. Значну роль в організації такої роботи мають відігравати дорадчі служби через організацію та проведення навчання сільського населення, популяризацію кооперативних переваг, консультацій та підтримки кооперативів на етапі створення і подальшої діяльності [2].

Окрім згортання у 2011 р. державних програм щодо розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації, фактично було й призупинено будь-яку просвітницьку роботу серед сільського населення. Жодних інформаційних матеріалів з означеного питання не розміщено на веб-сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Правова просвіта, за В. С. Струтинським, покликана значно розширити і поглибити правові знання, отримані у процесі навчання [3, с. 20]. Ця форма правового виховання дуже тісно пов'язана з правовою освітою і пропагандою, але має обмежені завдання – дати знання з тих чи інших питань права і законодавства, роз'яснити діюче законодавство. За радянських часів однією із перспективних форм правової просвіти вважались народні університети і факультети правових знань, оскільки вони найкращим чином відповідали вимогам систематичності, безперервності і послідовності у залученні людей до правових знань завдяки постійному складу слухачів і програмному вивченню матеріалу [3, с. 20-21].

Підтримка розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації постає в центрі уваги громадських організацій. Зокрема, міжнародна благодійна організація «Добробут громад» допомагає сільським родинам об'єднатися в сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи (СОК), які впроваджують проекти Організації. СОК надають послуги селянам з обробки землі, збирання та охолодження молока, підготовки комбікормів, збирання та сушіння фруктів,

ягід тощо. А саме головне, сприяють створенню нових робочих місць в сільській місцевості, допомагають селянам підвищити свої доходи, урізноманітнити джерела їх надходження та покращити якість життя.

Сьогодні програма МБО «Добробут громад» в Україні налічує більше 68 проектів і їх кількість постійно збільшується. Вони працюють за напрямками, що сприяють розвитку громад, підвищенню зайнятості та рівня життя селян [4].

В особливо складний період розвитку нашої держави, за умов обмежених можливостей економічної підтримки сільськогосподарської кооперації особливого значення набувають нематеріальні стимули, пропаганда, просвітницька діяльність. Призупинення будь-яких державних ініціатив у такому контексті автоматично відкидає село до радянського періоду та нівелює здобутки, отримання за часи незалежності.

Список використаних джерел

1. Пархуць М. Р. Сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи як одна з форм технічного забезпечення агровиробників розвинених країн світу [Електронний ресурс] / М. Р. Пархуць. // Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(1). – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10\(1\)__55.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10(1)__55.pdf)

2. Чурилова Т. М. Державне регулювання розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації [Електронний ресурс] / Т. М. Чурилова // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 4. – С. 262-265. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Chkup_2013_4_64.pdf

3. Струтинский В. С. Принципы управления правовым воспитанием / В. С. Струтинский. – К. : о-во «Знание» УССР, 1983. – 48 с.

4. Решитько Т. В. Розвиток обслуговуючих кооперативів як засіб збільшення мережі робочих місць на селі [Електронний ресурс] / Т. В. Решитько // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2013. – Вип. 23. – С. 176-181. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Npkntu_e_2013_23_26.pdf